

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **M.**, bytom **K.**, právne zastúpeného JUDr. **V.**, advokátkou v **P.**, proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa - ústredie**, Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sd/89/2009-17 zo dňa 16.2.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 1Sd/89/2009-17 zo dňa 16.2.2010 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne č. X. zo dňa 13.7.2009 **z r u š u j e a v e c j e j v r a c i a** na ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 125,40 € k rukám jeho právnej zástupkyne JUDr. **V.** v lehote 10 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. X. zo dňa 13.7.2009, ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok s odôvodnením, že nezískal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok podľa § 72 ods. 1 písm. b/ zákona.

Krajský súd tak rozhodol po tom, čo dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je vecne správne. Poukázal na to, že v konaní bolo preukázané, že navrhovateľ v rozhodnom období nebol zamestnaný, ani dobrovoľne dôchodkovo poistený, bol len evidovaný od 15.12.2004 do 26.3.2006, od 14.11.2007 do 15.1.2008 a od 27.3.2009 je v evidencii Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola posudkovými lekármi určená na 75% a to odo dňa 20.5.2009. No keďže navrhovateľ nezískal ani jeden deň dôchodkového poistenia, hoci pre vznik nároku na invalidný dôchodok vzhľadom na jeho vek bolo potrebné získať najmenej 1 rok, navrhovateľ tak nesplnil podmienky pre priznanie invalidného dôchodku.

Proti rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, ktorým namietal, že schizofréniou trpí od narodenia a vyžaduje si neustálu zdravotnú starostlivosť. Pre svoj dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemôže vykonávať žiadnu zárobkovú činnosť, ani sa pripravovať na budúce povolanie štúdiom a jeho porucha je vrodená. Poukázal na ustanovenie § 72 ods. 3 a § 9 ods. 1 zákona tvrdiac, že invalidným sa stal v čase, keď bol nezaopatreným dieťaťom. Rozsudok krajského súdu žiadal zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť a vrátiť jej vec na ďalšie konanie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť.

Podmienky nároku na invalidný dôchodok stanovuje zákon č. 461/2003 Z.z. v ustanovení § 70 a nasl., podľa ktorých poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok (ods. 1).

Fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku. Nárok na invalidný dôchodok má aj fyzická osoba, ktorá sa stala invalidnou počas doktorandského štúdia v dennej forme, nedovŕšila 26 rokov veku a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt (ods. 2).

Podľa § 71 ods. 1 zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 72 zákona počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku

- a) do 20 rokov je menej ako jeden rok,
- b) nad 20 rokov do 22 rokov je najmenej jeden rok,
- c) nad 22 rokov do 24 rokov je najmenej dva roky,
- d) nad 24 rokov do 26 rokov je najmenej tri roky,
- e) nad 26 rokov do 28 rokov je najmenej štyri roky,
- f) nad 28 rokov je najmenej päť rokov.

Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o poistenca vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity (ods. 2).

Poistencovi, ktorý sa stal invalidný v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania a **fyzickej osobe, ktorá sa stala invalidnou v období, v ktorom je**

nezaopatreným dieťaťom, sa podmienka počtu rokov dôchodkového poistenia uvedená v odseku 1 považuje za splnenú (ods. 3).

Podľa § 9 ods. 1, 2 zákona nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona je dieťa

a) do skončenia povinnej školskej dochádzky

b) po skončení povinnej školskej dochádzky najdlhšie do dovŕšenia 26 rokov veku, ak

1. sa sústavne pripravuje na povolanie,

2. pre chorobu a stav, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť podľa prílohy č. 2, sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie alebo nemôže vykonávať zárobkovú činnosť alebo

3. pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopné sa sústavne pripravovať na povolanie alebo je neschopné vykonávať zárobkovú činnosť.

Z pripojeného spisového materiálu vyplýva, že navrhovateľ požiadal dňa 20.5.2009 o invalidný dôchodok. Jeho zdravotný stav bol posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Prešove, dňa 1.7.2009, podľa záveru ktorého je navrhovateľ invalidný, pretože miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 75% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pri rozhodujúcom zdravotnom postihnutí – duševné choroby a poruchy správania (kap. V, pol. 2, písm. b/ prílohy č. 4 zákona). Deň vzniku invalidity bol stanovený na 20.5.2009, s odôvodnením, že ochorenie navrhovateľa pred dovŕšením 18. roku života dokumentované nebolo.

Uvedený posudok bol podkladom pre rozhodnutie odporkyne zo dňa 13.7.2009, ktorým zamietla podľa § 70 ods. 1 zákona žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok s odôvodnením, že navrhovateľ nezískal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. b/ zákona a preto nie sú splnené podmienky nároku na invalidný dôchodok.

Po podaní opravného prostriedku navrhovateľom bol jeho zdravotný stav posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne – ústredia so sídlom v Prešove dňa 29.10.2009 s totožným záverom o miere poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovenej na 75% pre konštatované rozhodujúce zdravotné postihnutie – duševné choroby a poruchy správania - podľa kap. V, pol. 2, písm. b/ prílohy č. 4 zákona.

Podľa názoru odvolacieho súdu bolo jednoznačne ustálené, že navrhovateľ trpí duševnou chorobou, ktorá u neho podmieňuje 75%-ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Sporným v konaní bol deň vzniku invalidity, keď bola invalidita uznaná odo dňa 20.5.2009, teda odo dňa žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok.

Z obsahu pripojeného posudkového spisu vyplýva, že navrhovateľ predložil prepúšťaciu správu z psychiatrického oddelenia z 24.4.2009, podľa ktorej trpí schizofréniou a bola u neho zistená mentálna retardácia stredného stupňa s poruchami správania sa. Podľa matky navrhovateľa bol jej syn liečený na psychiatrii od roku 2004, čo vyplýva aj z lekárskej správy zo psychiatrického vyšetrenia zo dňa 17.6.2009, podľa ktorej navrhovateľ bol v psychiatrickej evidencii od roku 2004, hospitalizovaný bol opakovane od roku 2008, v novembri 2008 s diagnózou – výrazné postihnutie správania a v marci 2009 s diagnózou schizofrénia paranoides. Jeho pracovný potenciál je nivelizovaný, nie je schopný samostatnej existencie ani žiadnej zárobkovej činnosti.

S poukazom na uvedené nemožno podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne vylúčiť možnosť existencie choroby resp. stavu vyžadujúceho si osobitnú starostlivosť alebo brániaceho vykonávať zárobkovú činnosť v zmysle § 9 ods. 1 zákona pred dátumom stanoveným ako začiatok vzniku invalidity (či u navrhovateľa prípadne nejde o vrodenú poruchu) a tak splnenie podmienok ust. § 72 ods. 3 zákona, v ktorom prípade zákon splnenie podmienky potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia nepožaduje. Uvedenými okolnosťami sa odporkyňa v konaní nezaoberala (resp. z jej rozhodnutia to nevyplýva) a neprihliadol na ne ani súd prvého stupňa, hoci nepochybne majú význam pri skúmaní splnenia podmienok vzniku nároku na vyplácanie dávky.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu uvedenými v odôvodnení jeho rozsudku a nenadobudol presvedčenie, že v konaní bol odporkyňou náležitým spôsobom zistený skutkový stav, ktorý by odôvodňoval predpoklady na potvrdenie jej rozhodnutia. Vychádzajúc zo skutočnosti, že konanie a rozhodovanie o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu odporkyne v dávkových veciach sociálneho poistenia je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa V. časti OSP, je dôvodné konštatovanie, že nie je úlohou prvostupňového súdu dopĺňať vecnú či právnú

argumentáciu rozhodnutia odporkyne, ani dopĺňať dokazovanie na skutočnosti, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu už v administratívnom konaní pred vydaním rozhodnutia.

Odvolaací súd preto považoval za potrebné rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporkyne zrušuje z dôvodov podľa § 250j ods. 2, písm. c/ OSP a vec jej vracia na nové konanie (§ 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 OSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1, 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, že odporkyňu zaviazal zaplatiť úspešnému navrhovateľovi trovy konania v celkovej sume 125,40 €, ktoré pozostávajú z trov vzniknutých v odvolacom konaní a to z odmeny za 2 úkony právnej služby (prevzatie veci a podanie odvolania) po 55,49 € podľa § 11 ods. 3 vyhl. MSSR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a prislúchajúceho režijného paušálu 2 x po 7,21 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. januára 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová